

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: 1. Del : 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "1. Del : 1812-42", i Heiberg, Johanne Luise: *1. Del : 1812-42*, udg. af AAGE FRIIS ; ELISABETH HUDE ; ROBERT NEIENDAM ; JUST RAHBEK , 1944, s. 295. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-heibfr05val-shoot-idm139983402754608.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: 1. Del : 1812-42

DEN ITALIENSKE OPERA I KJØBENHAVN.

Endnu en Nyhed gik over Scenen denne Vinter, hvori jeg havde Hovedrollen: det lille nydelige versificerede Lystspil "Romeo og Giulietta". Hvad der gav Anledning til dette Stykke, trænger til en Forklaring.

En Trup af italienske Sangere kaldtes i Begyndelsen af 1842 til at give Forestillinger paa Hoftheatret; Hoffet var fuldt af Begeistring for disse Forestillinger, og det blev en Modesag at slutte sig til denne Begeistring, naar man vilde have Ord for at høre til det fine Selskab, og hvem vilde ikke høre hertil? Hoftheatret var propfuldt, hver Gang der blev spillet - kort sagt, det var Mode at gaa i Hoftheatret. Denne italienske Trup hørte til de middelmaadige, dog var der et Par nette Stemmer imellem. Det er eiendommeligt for de Danske, at de sætte en overordentlig Pris paa alt Fremmed og Udenlandsk. Man har ingen Forestilling om det Afgudereri, som blev drevet her med disse fremmede Sangere og Sangerinder. Ved Hoffet, i høie og lave Selskabskredse spillede disse Kunstnere Hovedrollen; man kappedes om at vise dem Opmærksomhed. Det blev Mode at lægge sig efter det italienske Sprog for at kunne tale med dem og forstaa dem paa Theatret som i Livet. De danske Damer laa formeligt paa Knæ for Tenorsangeren Rossi, saa den stakkels Mand neppe kunde gaa i Fred paa Gaden for disse entusiastiske Tilbøderinder. Byens fornemste Damer gjorde Madame Forconi, en af Selskabets Primadonnaer, deres Opvartning, og man saae ofte Herskabsvogne udenfor den lille nette, og vist selv forundrede Sangerindes Dør.

Og hvorledes endte saa denne Enthousiasme? Som Alt, hvori der ikke er rigtig Rod. Da dette Selskab havde været her flere Aar efter hinanden, slog Vinden pludselig om. Det samme Publikum hyssede nu ad den forgudede og feterede Mdm. Forconi, naar hun sang godt, ligesom det tilforn ofte havde skjænket hende stormende Applaus, naar hun var mindre heldig. Hoffet trak sin Protection tilbage, og hele det fornemme Selskab fulgte efter. I Steden for at tidligere alle Døre fløi op, naar den lille Mdm. Forconi vilde lyksaliggøre Nogen med en Visit, negtede man sig nu hjemme, saa ofte hun lod sig melde. Og da Døden skal have en Aarsag, som man siger, fandt paa een Gang de fornemme Damer, at man ikke kunde omgaas med Mdm. Forconi, da de forsikrede, at "hendes Rygte ikke var det bedste". Den stakkels Mdm. Forconi blev meget ulykkelig ved denne Overgang, der var hende uventet og uforklarlig; hun spurgte derfor om Aarsagen hertil; og nu blev der sagt hende, man havde erfaret, at hun ikke var Forconis ægteviiede Hustru. Hun skrev nu hjem til Italien og skaffede uimodsigelige Beviser for, at hun virkelig var hans Hustru, men Intet hjalp. Nu var det 296

Moden at være af en modsat Mening, Enthousiasmen skulde være forbi, og den var forbi. Jeg kjendte ikke Mdm. Forconi personlig, men ved denne Medfart fik jeg stor Interesse for hende og var oprørt paa hendes Vegne; jeg takkede Gud, at Heiberg ved sit Kjendskab til Verden havde holdt mig borte fra at udsætte mig for de Fornemmes Luner og Krænkelser. De bruge os Kunstnere kun alt for ofte som en Frugt, man presser Saften ud af, og derpaa kaste de os bort, naar Moden at glimre med os i deres Selskaber er forbi. En Dag kom en af disse fornemme Damer og aflagde mig Visit. Under dette Besøg klagede hun over, at jeg altid viste, jeg "Intet vilde have med dem at gjøre," som hun udtrykte sig, at jeg afslog alle Invitationer, og at Mange med hende sørgede over, at jeg unddrog mig fra deres Selskab. Jeg var saa oprørt paa Mdm. Forconis Vegne, at det var mig umuligt at tilbageholde et Angreb, da netop denne samme Dame havde hørt til hendes varmeste Beundrere og nu var en af hendes heftigste Modstandere. Jeg bragte Mdm. Forconi paa Bane og sagde: at hun saae jo nu paa hende, hvor begrundet den Mistillid var, som jeg nærede mod det fornemme Selskabs Sandhed i dets Enthousiasme. "Hvad har Madame Forconi gjort?" spurgte jeg hende, "siden Alverden trækker sig tilbage fra den Feirede, den Forgudede?" - "Man kan virkelig ikke omgaas hende," svarede hun, "thi hun er ikke den ædle Kvinde, som vi troede hun var." - "Hvorfor," spurgte jeg, "holdt De en lille omreisende Sangerinde, hvis tidligere Liv De ikke kjendte det mindste til, hvorfor holdt De hende for et Dydsmønster? Og hvilken Grund har De nu til at tro, at hun ikke er det?" - Jeg vedblev at tage Mdm. Forconis Forsvar saa varmt, som om det havde været min egen Sag, og endte med at sige, at nu agtede jeg med det Første at gjøre Mdm. Forconi en Visit, nu da alle hendes Beundrere, til hvilke jeg ikke havde hørt, trak sig tilbage. Mdm. Forconi har vist aldrig havt nogen Anelse om (thi Visiten til hende kom dog ikke istand), at hun i mig har havt en saa kraftig Forsvarer ved denne og lignende Leiligheder. Men jeg har aldrig kunnet lade det upaatalt, naar et Menneske blev forurettet, enten dette Menneske var mig kjært eller ukjært. Verden er grusom baade i sin Roes og i sin Dadel, den straffer de Feirede, fordi den selv har begaaet en Naragtighed i at overlade sig til en usand Enthousiasme; den er ligesom en Drukken, der har sovet Rusen ud og nu er flov og mat ovenpaa og skjender paa Vinen i Stedet for paa sig selv for den overdrevne Nydelse. Efter dette sidste Ophold reiste den stakkels Mdm. Forconi bort, ensom og forladt, for aldrig mere at komme til et Sted, hvor hun formodentlig har havt sine lykkeligste og sine bitreste Timer. Denne Begivenhed gjorde et stærkt Indtryk paa mig. Jeg tænkte: Hvad betyder saa det Hele? Et Publikum behandler altsaa et Menneske som enhver anden Modeartikel; saa længe Moden holder sig, vil Alverden bære den; er 297 den forbi, bliver man til Latter ved at vise sig med den. Og at udsætte sig derfor er et Menneskes høieste Opgave - din egen Opgave - at behage alle disse mange Individuer, hvis Hjerter ere saa vanskelige at fastholde, hvis Kjærlighed er i Dag her, i Morgen der, - at varme dette Menneskeblod, der saa hurtigt atter afkøles og neppe erindrer, at det engang var varmt og flød raskere i Aarerne. Dette var omtrent den Monolog, jeg holdt for mig selv.

Det var Enthousiasmen for den italienske Opera i den første Periode, som havde givet den anonyme Forfatter af "Romeo og Giulietta" Lyst til at skrive sin kvikke Parodi. Enthousiasmen var nu kølnet, og Stykket gjorde megen Lykke. Den skjulte, uegennyttige Forfatter vilde ikke modtage det betydelige Honorar, men bad Heiberg skriftligt om at hæve Honoraret paa Theatercontoiret, deraf at besørge en Gave til mig til Tak for Udførelsen af Hovedrollen i Stykket og derpaa anvende alt det Øvrige til Udbredelse af dansk Læsning i Slesvig. I dette anonyme Brev, som indeholdt mange smigrende Ord til mig, var tillige et smukt og morsomt Vers til den Stok, som jeg benyttede i Rollens Mandsdragt.

Man erfarede aldrig med Vished, hvem Forfatteren var, uagtet man ikke skulde tro, at en Forfatter, der viste et saadant Kjendskab til Sproget og Rhytmerne, kunde lade det blive ved dette ene Forsøg paa den dramatiske Forfatterbane; især da dette Forsøg var lykkedes saa godt. Den ubekjendte Forfatter, dersom han lever, bringer jeg herved for første Gang min Tak for Gaven, da hans Anonymitet har hindret mig i tidligere at bringe den; men især takker jeg ham for hans originale Arbeide og for den Glæde, han beredte mig ved at spille deri.